

ILDSJEL INTERVJUET:

ØYVIND SOLUM

Av Henning Jon Grini
hjgrini@online.no

Øyvind Solum har vært sentral i alternativbevegelsen gjennom mange år nå. En slik ildsjel er det derfor naturlig for Ildsjelen å intervju!

Hvordan var barndommen din?

Foreldrene mine skilte seg da jeg var seks år. Det var mye uro og vanskeligheter i det ekteskapet hele veien. Jeg opplevde det som utrygt. Jeg flyttet så med min mor og vokste opp med henne. Hun fortsatte å ha det vanskelig gjennom resten av oppveksten min.

Hvor mange barn hadde hun da?

Jeg har en bror som er litt eldre enn meg, men som ble boende hos min far. Min far giftet seg på nytt og fikk et barn til, Eirik, som er min ni år yngre bror og som begynte å jobbe i Alternativt Nettverk etter hvert.

Jeg vokste opp på Oslo vestkant og var den eneste i klassen som

var litt radikal, stilte spørsmål ved ting og var litt opprørsk og sa ifra. Jeg ble dermed ganske regelmessig og brutalt mobbet av andre gutter.

Jeg har hørt at du hadde uvanlige erfaringer, vil du si noe om det?

Fra et tidlig tidspunkt hadde jeg spontane og mystiske erfaringer. Allerede fra jeg begynte i barnehagen begynte det å komme. Jeg opplevde en tilstedeværelse av lysvesener som kom og

”Allerede fra et tidlig tidspunkt hadde jeg spontane og mystiske erfaringer.”

var et støttende nærvær som bekreftet at jeg og de kom fra en verden av lys og kjærlighet. Noe av det skulle jeg bidra med å få inn i verden igjen. Den opplevelsen og disse lysskikkelsene kom regelmessig til meg i mange år. De ga meg bekreftelse igjen og igjen at det var en mening med det hele og at jeg ville finne ut av det. Selv om jeg hadde mye mareritt på grunn av alle utfordringene rundt meg, så lærte jeg meg mer eller

Øyvind Solum

- Initiativtaker og driver av alternativmessene i Oslo, Bergen og Trondheim, samt magasinet Visjon (tidligere Alternativt Nettverk)
- Sivilstand: skilt
- Far til tre jenter
- Alder: 41
- Bosted: Nesoddtangen utenfor Oslo

mindre å arbeide med drømmer og å våkne opp i drømmene og snakke med drømme-ellementene og få de til å bli mine allierte og utforske hvordan man på en måte kunne bruke drømmekraftene på en konstruktiv måte. Jeg opplevde i hvert fall tidvis å beherske det ganske godt, selv om det ikke gjorde at marerittene sluttet.

Jeg fortsatte å ha opplevelse av naturen som besjelet og opplevelsen av alt som energi og bevissthet på et vis. Jeg brukte ikke nødvendigvis de ordene på det den gangen, jeg hadde ikke ord på det i den forstand, det var mer bare sånn det var. Jeg snakket ikke med

noen om det heller, det var ikke naturlig å diskutere det med noen. Senere hadde jeg også mange ut-av-kroppen-opplevelser.

Hvordan tolket du disse opplevelsene du hadde i barndommen?

Først tolket jeg dette inn i en kristen ramme, også litt fordi min farfar var prost. Riktignok hadde han lite tid til å ha kontakt med oss barnebarna, så jeg så ikke noe særlig til ham. Han fremsto som selvopptatt og autoritær, og det preget også min far. Dette ble den nærliggende rammen inntil jeg begynte å stille spørsmålsteget ved ting med kirken som ikke ble troverdig eller kunne være sant for meg.

En konkret episode som spilte en avgjørende rolle i å få det helt tydelig for meg hvor absurd kirkens rolle var i forhold til det religiøse, var at jeg etter hvert fikk fortalt en episode som skjedde rett før jeg ble født. Min eldre bror ble født som tvilling halvannen måned for tidlig. De havnet i kuvøse og de sto i fare for å stryke med begge to. Det kom en sykehusprest som ville hale dem ut av kuvøsen for å døpe dem, selv om det kunne øke sjansen for at de ville dø begge to, men da syntes ikke han det gjorde noe for da ville de jo komme til himmelen. Men skulle de dø uten å bli døpt ville de komme til helvete. Derfor var det alt å vinne og ingenting å tape i grunnen, ifølge ham. Heldigvis skjedde ikke det. Mine foreldre hadde vett nok til å stå imot. Det var så alvorlig at den ene tvillingbroren døde.

Opplevelsen av det guddommelige som jeg kjente, det var kjærlighet det! Det var på en måte aksept, nærvær, det var lys som omsluttet uforbeholdent og ikke stilte sånne spørsmål i det hele tatt.

Kirkens Gud, slik den fremsto hos denne type prester var noe helt annet. Det samme møtte jeg hos andre prester, religionslærere og andre, at det var en kirke som ikke representerte en kjærlig Gud i det hele tatt, men som gjorde spørsmålet om himmel og helvete avhengig av at man da skulle være medlem i en spesifikk liten nasjonal klubb! Altså Den norske kirke, en liten sammenslutning på jordkloeden, som liksom skal representere den sanne tro. Det å havne i himmelen eller helvete skal være avhengig av å følge retningslinjene til en liten forening. Det er en sånn begrenset og negativ menneskebilde og gudsbilde at det er helt meningsløst! Dette er ikke den guden jeg kjenner til. Om jeg skulle ta feil, om

Gud skulle være sånn, da støtter ikke jeg ham! Da hører jeg til opprørstyrkene og er stolt av det!

Det at du hadde et annerledes syn på det guddommelige enn det kirken sto for, hvordan påvirket det deg?

Da jeg var fjorten og helt sikker på dette her meldte jeg meg ut av statskirken. Jeg ble interessert i politikk, bl.a. med kirkekritikk og religionskritikk og stilte spørsmålsteget ved all åndelighet. Var alt feil, også det jeg selv trodde på og mente? Jeg prøvde å forkaste alt, men opplevde at selv om jeg forkastet alt og prøvde å late som om jeg ikke skulle tro på noe Gud, eller noe guddommelig eller noe åndelig, så fortsatte opplevelsene å komme til meg. Jeg var ikke avhengig av forestillinger eller ideologi. Selv om jeg prøvde å tilhøre en ideologi som da skulle være ateistisk, fordi det på en måte stemte bedre med de politiske miljøene jeg på den tiden hadde sympati med, så stemte ikke

”Jeg ble interessert i mystikk innenfor ulike religioner og tradisjoner, både naturfolk og de store etablerte tradisjonene. Jeg ville forstå, hva er det folk sier om det, hva er det andre mennesker erfarer? Går det an å finne noen grunnerfaringer som ikke handler om tro?”

det med virkeligheten. Jeg fortsatte å kjenne meg tidvis gjennomstrømmet av en større tilstedeværelse, og at det var lysskikkelser som var der sansbart. Jeg forsto at det var en virkelighet som ikke handlet om tro. Det handlet om å være åpen for virkeligheten, så kan man heller diskutere hva er det og hvordan vi best skal forstå det. Jeg hadde noen opplevelser, men jeg visste ikke hva disse opplevelsene var.

Jeg forsto at de som gikk rundt og kalte seg religiøse eksperter, tydeligvis forsto enda mindre. Men at det var noe, at det var en dybde dimensjon i tilværelsen, det var åpenbart for meg. Det var også åpenbart for meg at jeg ikke nødvendigvis kunne stole på de første og beste av de som påberopte seg viten om dette. Jeg måtte søke på egenhånd for å finne ut hva det var. Da begynte jeg å sette meg inn i ulike retninger og tradisjoners ideer og erfaringer rundt det hellige, ånder, energier, hele dette

feltet. Jeg ble interessert i mystikk innenfor ulike religioner og tradisjoner, både naturfolk og de store etablerte tradisjonene. Jeg ville forstå, hva er det folk sier om det, hva er det andre mennesker erfarer? Går det an å finne noen grunnerfaringer som ikke handler om tro? Det ble klarere og klarere for meg at de ulike tradisjonene hadde kulturelle språk. Og det oppsto bedrevitere alle steder som på en måte lagde troer, men at det likevel var grunnerfaringer som gikk igjen over hele verden, som hadde likhetstrekk og som pekte mot at det var mennesker som på nytt og på nytt og på ulike vis gjorde seg de samme grunnerfaringer som det gikk an å gå dypere inn i. Og det ble jeg veldig interessert i, å utforske hva det egentlig er.

Hva er forskjellen på det alternative den gang dere startet opp i forhold til i dag?

Da vi startet opp Alternativt Nettverk i 1992 var fortsatt hele feltet veldig fragmentert. Det var mye færre aktører. Mye av det som i dag er helt vanlig var den gang fortsatt mystisk og merkelig. Selv homøopati, akupunktur og slike ting som det visste ikke folk hva var. Det hadde et mystisk preg. Nå bruker en tredjedel av befolkningen alternativ medisin regelmessig og 90 % sier jo at de er åpen for å gjøre det i et gitt tilfelle og at de tror at det kan ha positiv effekt for ting som skolemedisinen ikke hjelper til. Så sånn sett er det jo bare 10 % som fortsatt står imot og absolutt ikke tror på noe som helst. De er fortsatt iblant nokså høyrøstete og kan ha nokså mye makt, men det er bare treghet i systemet som gjør at det ikke har snudd mer enn det det har gjort. Det er en enorm endring som har skjedd på hele feltet med alternativ medisin.

Når det gjelder spiritualitet er det tilsvarende. For 15 år siden var et ord som reinkarnasjon fremmedord, folk visste ikke hva det betydde. Det var ikke noe de forholdt seg til selv, annet enn en veldig liten klikk av mennesker som ikke kunne snakke høyt om det. I dag er det minst en fjerdedel av befolkningen som enten tror bestemt at de selv har levd flere liv eller som i hvert fall er åpen for muligheten av det. Det har blitt en del av vår kultur at man kan diskutere den type fenomener. Og det vil man jo, det går jo TV-programmer om reinkarnasjon og andre mystiske ting hele tiden. Det er helt tydelig at kirken har spilt seg ut på sidelinjen gjennom bl.a. den dogmatismen som jeg pekte på i starten, men også gjennom homofilspørsmål. Man opplever

at de ikke griper fatt i de vesentlige og store spørsmålene i samfunnet. I hvert fall er det unødvendig mye som fortsatt handler om den type mer moralisme. Hvorfor skal vi kjempe mot homofile? Hvorfor kan vi da heller ikke kjempe mot alle som skal spise svinekjøtt, det står sånne ting i bibelen også. Hvorfor skal de gripe fatt i akkurat de bibelstedene og ikke de andre? Det er så meningsløst. Folk opplever at kirken blir irrelevant i forhold til å veilede oss. Da søker man andre steder. Der har det skjedd en enorm endring. Så samfunnet er sånn sett en helt annen i forhold til hele spekteret av de spørsmål Alternativt Nettverk tok opp.

Men likevel er det klart at utfordringene i samfunnet ikke er blitt mindre. Jeg føler ikke at vi har kommet så veldig mye nærmere en helhetlig løsning som ivaretar hele oss og jorden. Det kan jeg tidvis oppleve som desillusjonerende og skuffelse ovenfor. Hvorfor har vi ikke maktet å bidra til noe større endring, enda vi har klart å få til en bevissthetsendring innenfor en del områder? Disse endringene viser seg så langt egentlig å være på det individuelle plan. Folk har endret seg på en del områder, men det har ennå ikke har fått noen særlig kollektive konsekvenser. I hvert fall ser motkreftene ut til å være sterkere enn noensinne. Der er det jeg føler at vår neste virkelige store utfordring ligger.

Hvis vi anerkjenner at alt henger sammen i oss og rundt oss, at alt er forbundet, så kan man ikke godta et løpsk forbrukssamfunn hvor råe kapitalistiske krefter er villige til at alle mulige slags gifter pøses ut i mat og i naturen og dermed ut til mennesket. Man kan ikke godta at vi driver og undergraver systemer og for den slags skyld lager fattigdom i andre samfunn og egentlig undergraver demokrati masse steder i verden, selv om det er under fanen av å liksom kjempe for demokratiet. Det er ikke samsvar mellom det som er den offisielle politiske kampen, og hva som reelt foregår ute i verden.

Nylig var det denne undersøkelsen som var referert i Aftenposten eller A-Magasinet som viser at det etter hvert bare er et mindretall av befolkningen som tror på Gud som en person "der oppe", mens det store flertall tenker på det som en upersonlig kraft. Både denne undersøkelsen og en del andre undersøkelser har vist at den holistiske, alternative bevegelsen er mer på linje med den alminnelige folkemeningen enn kirken. Vi er bare for dårlig organisert.

Vi har ennå ikke klart å kommunisere det ut og mobilisere folk på en ordentlig måte. Så der ligger det et enormt potensial. I det øyeblikket vi klarer å bli tydeligere på hva vi står for og vi klarer å stå sammen om det på en klar måte, da vil det skje noe. Og det behøver ikke å ligge mange år frem. Holistisk Forbund kan også være et viktig bidrag i denne prosessen.

Hva mener du er det viktigste vi bør fokusere videre på nå for å skape en bedre verden?

Prøve å holde fast ved begge disse polene, dvs. jobbe med å skape en balanse i oss selv, altså både hvordan vi selv er en helhet av kropp, følelser, tanker og ånd. Men også se at vi henger sammen med den fysiske kloden rundt oss, menneskene rundt oss og hele verden. Det

"Undersøkelser har vist at den holistiske, alternative bevegelsen er mer på linje med den alminnelige folkemeningen enn kirken. Vi er bare for dårlig organisert. Vi har ennå ikke klart å kommunisere det ut og mobilisere folk på en ordentlig måte. Så der ligger det et enormt potensial. I det øyeblikket vi klarer å bli tydeligere på hva vi står for, og vi klarer å stå sammen om det på en klar måte, da vil det skje noe. Og det behøver ikke å ligge mange år frem."

nyttar ikke bare å kjempe for kun min utvikling uten å også arbeide for alle levende veseners utvikling. Dette er en parallell prosess.

Det at det ikke skjer større endringer i samfunnet generelt sett, tror du det kan skyldes at det ennå ikke er nok mennesker som tenker alternativt?

Delvis at det ikke er nok mennesker som tenker alternativt, men man kan jo også si at vi som tenker alternativt er for mye preget av den samme fragmentariske kulturen. Vi er for mye bundet av våre egne ambisjoner og våre egne ønsker om å ha og oppleve. Vi frasier oss også ansvar for verden rundt oss, og tenker for mye på oss selv. Jeg tror ikke vi bare skal si at alle må bli som oss, jeg tror at vi også må se på at mange

i alternativmiljøet er selvpoptatte. Vi er selvpoptatte på en annen måte kanskje enn mye innenfor den alminnelige forbrukskulturen. Men mye av dette er i mange tilfeller bare en annen type forbruk, og en annen type opplevelse. Mystiske fenomener og erfaringer er ikke i seg selv utviklende. Selv om man kan se spøkelses eller erfare sånne ting, så er det ikke noe åndelig ved det. Det blir bare en fasinasjon som kan sette en på sporet av noe videre og det gir et noe utvidet verdensbilde. Men hvis man blir der så tror jeg ikke det skjer noen endring i det hele tatt, det hjelper lite annet enn et sånt eventuelt første skritt. Så jeg tror like mye at det er en endring i våre miljøer som må til, at vi selv må gå foran. Vi må både være villige til å jobbe dypere i oss selv og åpne oss mer for verden. Begge veier. Jeg opplever at det er mange i alternativmiljøet som søker de mystiske fenomenene som en slags underholdning, som et kikk. Så kan det gå på bekostning av både et engasjement utover og det kan gå på bekostning av arbeidet med virkelig dype ting i en selv. Man kan ha mye personlige emosjonelt materiale som man ikke reelt tar fatt i, fordi man tror at man bare kan meditere det vekk, eller ved å bevege seg opp i en høyere lyssfære. Men jeg tror ikke på det, jeg tror man virkelig er nødt til å gå en dypere prosess i seg selv og jeg tror også at man parallelt er nødt til å se på forbindelsen med seg og det rundt seg. Det er heller ikke sånn at man skal bli ferdig med egen prosess før man skal engasjere seg. Det er ikke noe før og etter, eller avgrenset ytre og indre. Det henger sammen, begge veier. Hvis vi kan vise det eksemplet sterkere tror jeg også at vi får med oss flere av de som ikke er opptatt av disse tingene.

Hva er visjonene dine for fremtiden med hensyn til Alternativt Nettverk og bladet Visjon?

Der må vi hele tiden justere kursen i forhold til hva som skjer i samfunnet, og hva som blir den mest effektive måten å møte de utfordringene som hele tiden dukker opp. Verden er i rasende endring, og den har endret seg kjempe mye i løpet av ti år og det er opplagt at dette akselererer fortere og fortere. Det skjer voldsomme endringer i verden nå. Vi ser hvordan religionskonflikter har eksplodert. Det viser at det vi har å bidra med blir enda viktigere. Noe av det vi har å bidra med er en liberal holdning som handler om aksept for forskjellighet og at vi alle må finne vår egen vei og må respekteres for det.

*Øyvind Solum på alternativmessen
i Grieghallen i Bergen mars 2006.*

Religionskonflikter er jo betent for tiden, hvordan skal vi forholde oss til det?

Hvis man skreller bort alle trosforestillinger og mer personlige erfaringer så handler det, slik jeg ser det, primært om en erkjennelse av at det guddommelige, det hellige og det åndelige viser seg på ulike vis gjennom alle mennesker. Egentlig er alt på jorden – mennesker, alt som lever – uttrykk for det guddommelige. Det er ikke noe som ikke er det. Dermed vil vi også erfare det ulikt alle sammen. Det betyr at det blir meningsløst for meg å skulle prøve å overbevise deg om at du skal erfare ting slik jeg gjør det. Det blir tulle. Din opplevelse av det og slik du uttrykker det er jo også en av de måtene det hellige vokser og utvikler seg i verden i seg selv på. Så snarere enn at jeg skal overbevise deg så tar det heller en annen form. Den holdningen tror jeg er en viktig motvekt til fundamentalismen, både muslimsk, kristent og annen. Folk låser seg fast i gamle posisjoner og trosforestillinger som ikke lenger bygger på erfaringer. Grunnen til at folk gjør det handler nok vel så mye om makt og maktesløshet som egentlig om religion. Religion blir et middel og et emosjonelt verktøy for de som ønsker å piske opp folkegrupper for sine egne interessers skyld. De har egentlig egne agendaer, skjulte agendaer, ting de vil oppnå. Det ser vi mer enn nok av i den vestlige verden og i den ikke vestlige verden. Det er folk som vil ting og det de vil tror jeg ikke nødvendigvis er til det gode verken for meg eller deg eller folk flest eller for kloden som helhet. Det å prøve å skape en annen kultur hvor vi ikke godtar den type ting, men heller verdsette forskjellighet, feire det som noe positivt, ikke som et problem, det tror jeg virkelig er en av de store utfordringene. I den grad man når frem med det, da kan man skape en slags motmakt mot disse voldsomme destruktive kreftene som både Bush og Bin Laden og andre står for.

Hvordan har skiftet av navn på magasinet blitt mottatt?

Det har vært veldig positivt. Det er fortsatt Alternativt Nettverk som er utgiver og som er arrangør av messene. Alternativt Nettverk skiftet navn på bladet til Visjon. Det er flere grunner til det, bl.a. så opplevde vi ordet alternativt som et godt og riktig signalord som fikk folk til å bli interessert tidligere. Disse tingene er ikke alternative lenger, det har blitt mainstream. Man leser om det i alle mulige ukeblader, ser det i alle mulige

TV programmer o.s.v. Så det fungerer ikke lenger. Selv om jeg alltid har hatt en tolkning av alternativt som det å vise at det finnes alternativer, et mangfold, et positivt alternativ på den måten, som ikke nødvendigvis er i kamp med noe. Så vil vi likevel ofte oppleve alternativt som noe som settes utenfor, som ikke er en del av helheten. Så det er en slags opplevelse av splitting der. Den blandingen av at nå er det alternative inne i hovedkulturen uansett og at jeg heller

”Jeg tenker at visjon, det å bidra til å skape positive visjoner for samfunnet, som handler om helhet, som handler om å integrere disse elementene som vi snakket om i alle disse årene, det er det som er utfordringen. Så å vise at det finnes veier videre, som handler om håp og utvikling og mer bevissthet. Det er den veien vi ønsker å gå.”

ikke ønsker å sette noe utenfor og bidra til en sårn splitting, gjør at jeg tenker at visjon, det å bidra til å skape positive visjoner for samfunnet, som handler om helhet, som handler om alle disse delene, som handler om å integrere disse elementene som vi snakket om i alle disse årene, det er det som er utfordringen. Så å vise at det finnes veier videre, som handler om håp og utvikling og mer bevissthet. Det er den veien vi ønsker å gå. Det opplever jeg at vi har fått veldig mye positive tilbakemeldinger på.

Hva syntes du om Ildsjeten?

Jeg syntes det er et veldig godt navn. Det klinger bra. Vi er mange ildsjeler og nettopp det at man brenner for noe gjør at man selvfølgelig også møter den faren at man kan føle seg utbrent i perioder, enten helt og fullt som noen opplever eller i hvert fall på nippet som jeg også iblant opplever. Det å våge å brenne for saker, våge å stå på, er noe av det som gir livet mening og gnist. Hvorfor er vi her? Jo for faktisk å bruke de ressursene vi har, ikke for å seile med strømmen hele tiden. Så den energien i det har jeg veldig sans for, og er helt på linje med. Ellers er det mye i Ildsjeten som er på linje med hva vi i Alternativt Nettverk godt kunne ha skrevet om og det er jo også enkelte artikkelforfattere som iblant har ting hos deg og iblant hos oss. Samtidig ser jeg at det er forskjeller og det er fint. Det er verdifullt at det finnes ulike kanaler som kan bringe ut informasjon. Vi får mange flere artikler og forslag til artikler enn vi har plass til. Så at det finnes andre muligheter til å nå ut med ting, det gir en mulighet for at flere kommer til ordet, at flere grupper, sentre, foreninger og initiativ kan få forumer så de kan få kommunisert ut hva de står for slik at folk kan knytte kontakt med hverandre. Det er nettopp det som skal til for å få skapt en bedre verden at den type knutepunkt oppstår. Så jeg syntes det er glimrende.

Hva er det som driver deg?

Det er jo primært et ønske om å bidra til en bedre verden.

Hva gjør du i fritiden din?

Jeg har ikke egentlig mye fritid, unntatt tiden jeg bruker på samvær med barna mine. Jeg arbeider med det samme som jeg personlig er interessert i. Hvis jeg først skulle snakke om noe jeg gjør i fritiden så blir det kanskje vervene i Holistisk Forbund, hvis man kan kalle det fritid da, hehe. I år arbeider vi aktivt med å få på beina det første tilbudet i holistisk konfirmasjon. Det ser jeg er et spennende tilbud. Jeg håper det virkelig kan bli stort og spre seg her i landet. Jeg ser behovet for å få til noe som ikke er tros- og dogmatisk basert som kirken og ikke bare materialistisk og ateistisk som Humanetisk Forbunds tilbud. Men som har nettopp den åpenheten og helhetstenkingen som nå egentlig mer og mer av befolkningen ønsker seg. Jeg tror at Holistisk Forbund vil være en organisasjon som vil vokse gradvis i Norge og kan bidra veldig for mange mennesker.